

Organizacija zdravstvene službe

SPREJEM IN ODPUST BOLNIKOV IZ BOLNIŠNICE

Bolniki se sprejemajo v bolnišnico, če jim je potrebno stalno zdravstveno nadzorstvo in če to dopušča zmogljivost bolnišnice. Sprejemajo se praviloma na podlagi napotnic drugih zdravstvenih zavodov. Nikdar ni dopustno odkloniti težko bolnega; v takih primerih se mora po potrebi odpustiti lažji bolnik. Med težke bolnike štejemo bolnike z akutnimi nalezljivimi boleznimi, porodnice, če gre za prezgodnji porod ali splav, ter duševne bolnike, ki so nevarni sebi in okolici. Sprejemati pa se ne morejo v bolnišnico, ki jih je možno ambulantno zdraviti, ter kronični, neozdravljivi bolniki, pri katerih ni mogoče niti olajšati bolezni; taki bolniki se sprejemajo v socialno-zdravstvene zavode.

Proti odklonitvi sprejema lahko bolnik in tudi drugi v njegovem interesu ugovarjajo pri predstojniku oddelka, ki mora zadevo preiskati in o rezultatu bolnika obvestiti.

Bolnikovo zdravljenje v bolnišnici traja, dokler mu je pač potrebno stalno zdravniško nadzorstvo; o tem odloča predstojnik oddelka. **Odpusti** se pa, ko ozdravi oziroma ko mu je omogočeno nadaljnje ambulantno zdravljenje in če bolnik sam zahteva odpust, oziroma če to zahtevajo za mladoletnega starši, za duševno neodgovornega pa skrbnik. Bolnik, ki sam zahteva odpust (oziroma starši, skrbnik), mora običajno podpisati reverz, da zapušča bolnišnico na lastno odgovornost.

Če bolnik težko krši hišni red bolnišnice, na katerega je vezan od sprejema dalje, se lahko odpusti tudi disciplinsko. V primerih disciplinskih odpustov pa ni možno bolnika odpustiti, če bi bilo to v neposredno škodo njegovemu zdravju.

ZATIRANJE SPOLNIH BOLEZNI

Za zatiranje spolnih bolezni ni specialnih predpisov, ampak tudi zanje velja temeljni zakon o preprečevanju nalezljivih bolezni. Po tem zakonu je predpisano obvezno prijavljanje, pregledovanje in zdravljenje luesa, gonoreje, mehkega čankarja in četrte spolne bolezni. Dolžnost vsakega zdravnika je, da opozori bolnika na obveznost in prisilno zdravljenje teh spolnih bolezni ter zahteva od njega podatke o izvoru bolezni in ga opozori na kazensko odgovornost, če spolno bolezen prenese. Bolnik mora celo sam prijaviti spolno bolezen in mora dati zdravniku zahtevane podatke. Bolnika, ki se izmika zdravljenju, lahko občinski upravni organ za zdravstvo pošlje na **prisilno zdravljenje**. Vse zadeve glede prijavljanja in zdravljenja spolnih bolezni so strogo zaupne. Predpisi določajo kazenske sankcije za tiste bolnike, ki se ne dajo pregledati ali pa dajo zdravniku lažne podatke, in tudi za zdravnike, če ne izpolnijo svoje dolžnosti v zvezi s spolnimi boleznimi ali pa kršijo zaupnost.

DELOVNO PODROČJE ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Novi predpisi ne določajo delovnega področja (delokroga) zdravstvenih delavcev, ampak prepuščajo zdravstvenim zavodom, da sami določijo delovno področje posameznih vrst zdravstvenih delavcev v svojih splošnih aktih (npr. v pravilniku o sistemizaciji delovnih mest).

Pri določanju delovnega področja zdravstvenim delavcem pa zdravstveni zavodi ne morejo iti: mimo strokovne izobrazbe (učnih predmetov v šoli); prek tega, kar je bilo predmet pripravniškega programa in pripravniških izpitov; prek tega, kar je bilo predmet strokovnega izpita; prek programa specializacije in specialističnega izpita in prek tega, kar je bilo predmet strokovnega izpopolnjevanja.

PREDPISI O DOVOLITVI SPLAVA

Odprava plodu noseči ženi je prepovedana in je iz družbenopolitičnih in pravnih razlogov kazniva po skoraj vseh kazenskih zakonih na svetu. Po našem kazenskem zakoniku se kaznuje z najmanj tremi meseci zapora, kdor odpravi noseči ženi plod z njeno privolitvijo ali ji pri tem pomaga. Še strožje pa se kaznuje — s strogim zaporom do 8 let — kdor stori to brez privolitve žene. Ne kaznuje pa se po našem kazenskem zakoniku noseča žena, ki sama odpravi ali poskuša odpraviti plod. Odprava ploda se obsoja tudi v kodeksu etike zdravstvenih delavcev kot biološko-medicinski, psihološko in socialno škodljiv pojav.

Načelna kaznivost odprave plodu (splava) je v naši zakonodaji še bolj utemeljena, ker je v naši državi legalizirana in priporočena služba za kontracepcijo, to je preprečevanje nehotene zanositve, in opravljajo to službo strokovnjaki — zdravniki v dispanzerjih za žene.

Splav je dopusten v naši državi le s privolitvijo noseče žene in iz razlogov, ki so določeni v splošnem zakonu o prekinitvi nosečnosti (Ur.l. SFRJ, št.20/69). Po tem zakonu se lahko izvrši splav:

1. če se na podlagi medicinskih indikacij ugotovi, da na drug način ženski ni mogoče rešiti življenja ali odvrniti hude škode na njenem zdravju med nosečnostjo, porodom ali po porodu;

2. če se da na podlagi znanstvenih spoznanj sklepati, da bo otrok zaradi bolezni staršev rojen z duševnimi ali telesnimi hibami;

3. če je bila nosečnost povzročena s kaznivim dejanjem (posilstvo, spolno občevarjanje s slabotno ali mladoletno osebo ali z zlorabo položaja, krvoskrustvo, zapeljavanje).

Splav se načeloma ne dovoli v primerih pod 2. in 3., če je od spočetja poteklo več kot 3 mesece ali če bi zaradi izvršitve splava bilo v nevarnosti življenje noseče ženske. Le v primeru iz 1. točke ni odločilen čas spočetja.

Zakon o prekinitvi nosečnosti dovoljuje prekinitvev nosečnosti na zahtevo nosečnice tudi iz **socialnih razlogov**, se pravi, če bi nosečnica utegnila priti med nosečnostjo ali po porodu v hude osebne, družinske, materialne ali drugačne razmere, vendar pa je glede socialnih indikacij odločilen **republiški zakon**.

Zdravstveni zavod, ki je prekinil nosečnost ali dovršil prekinitvev nosečnosti, mora to prijaviti v treh dneh kot **fetalno smrt** pristojnemu zavodu za zdravstveno varstvo. Če pa nastane pri dovršitvi začete prekinitvev nosečnosti sum, da gre za kaznivo dejanje, je to treba takoj naznaniti **javnemu tožilstvu**.

Ker gre za zvezni splošni zakon, bo moral **republiški zakon** urediti vprašanja: sprožitve postopka za prekinitvev nosečnosti; dovolitev komisijske prekinitvev nosečnosti; zavodov, kjer se prekinitvev lahko opravijo; kdaj ni potrebna dovolitev komisije ter druga s tem zvezana vprašanja.

Dokler pa republiški zakoni še ne bodo izdani, veljajo dosedanji predpisi (glej Ur.l. SFRJ, št. 9/60 in št. 52/60).

VSAK ČLOVEK SE LAHKO ZMOTI, TODA LE BEDAK VZTRAJA PRI SVOJI NAPAKI

(Cicero)